

POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie **K. P.**

oskarżonego o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 8 stycznia 2024 r.,

wniosku obrońcy o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności

SSN Pawła Kołodziejskiego

p o s t a n o w i ł:

odrzuć wniosek

UZASADNIENIE

W dniu 15 listopada 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy Oskarżonego K. P. -adwokata P. M. w sprawie o sygnaturze akt II KK 87/23, w której kasacji od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie IX Wydział Karny Odwoławczy z dnia 16 listopada 2022 r. sygn. Akt IX Ka 1170/21 wnieśli: na niekorzyść oskarżonego- Prokurator Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie oraz na korzyść oskarżonego-obrońcy adwokat K. S. i adwokat M. P., o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności Sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego na podstawie art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 1093 ze zm., dalej jako: „ustawa o Sądzie Najwyższym”) skutkujące wyłączeniem tego Sędziego od rozpoznania przedmiotowej sprawy.

Okolicznościami uzasadniającymi wniosek zdaniem obrońcy, są:

1. powołanie SSN Pawła Kołodziejskiego uchwałą KRS z dnia 25 czerwca 2021 r., nr 786/2021 w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), która naruszyła gwarancje niezależności od organów władzy ustawodawczej oraz wykonawczej w procedurze powołania sędziów i nie spełnia zasady niezależności w rozumieniu art. 186 ust. 1, art. 187 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności;
2. orzeczenia wydawane przez SSN Pawła Kołodziejskiego w innych sprawach.
Obrońca podniósł, że okoliczności związane z powołaniem SSN Pawła Kołodziejskiego w połączeniu z charakterem sprawy o sygn. akt II KK 87/23, w tym w szczególności charakterem zarzutów kasacyjnych zawartych w kasacji obrońców z dnia 18 stycznia 2023 r. prowadzą do powstania uzasadnionych wątpliwości co do zachowania przez tego Sędziego standardów niezawisłości i bezstronności w tym postępowaniu. Obrońca wskazał na uchwałę składu połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I - 4110-1/20, zgodnie z którą nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz zmianie niektórych innych ustaw. Obrońca dowodzi (przywołując uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22), że sędzia Sądu Najwyższego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed KRS po dniu 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdy sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 379 pkt 4 k.p.c. Na poparcie tej tezy pełnomocnik wskazał orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Jako okoliczności dotyczące postępowania SSN Pawła Kołodziejskiego po powołaniu do Sądu Najwyższego poddające w wątpliwość jego bezstronność i niezawisłość, obrońca oskarżonego wskazał, że ten Sędzia złożył wniosek o wyłączenie wobec siebie w sprawie o sygn. akt V KK 337/21 oraz okoliczności sprawy o sygn. akt I KK 449/22 w której SSN Paweł Kołodziejski nie uwzględnił wniosku obrońcy o wyłączenie SSN Igora Zgolińskiego. Obrońca wskazuje, że w kasacji obrońców z dnia 18 stycznia 2023 r. podniesiono zarzut, że zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 16 listopada 2022 r. sygn. akt IX Ka 1170/21, został wydany pomimo bezskuteczności uchylecia zapadłego wcześniej wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24 marca 2020 r., sygn. akt XX Ka 1139/19, prawomocnie uniewinniającego oskarżonego K.P.. W ocenie obrońców, Sąd Najwyższy nie uchylił wciąż funkcjonującego wyroku uniewinniającego, ponieważ w wydawaniu wyroku z dnia 8 września 2021 r., który był podstawą do zainicjowania postępowania apelacyjnego pod sygn. akt IX Ka 1170/21 brali udział sędziowie powołani na urząd sędziów Sądu Najwyższego: Sędzia Sądu Najwyższego Marek Motuk, Sędzia Sądu Najwyższego Igor Zgoliński, Sędzia Sądu Najwyższego Antoni Bojańczyk.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek obrońcy oskarżonego K. P. - adwokata P. M., złożony w trybie art. 29 § 5 i n. ustawy o Sądzie Najwyższym nie spełnia określonych w ustawie warunków jego dopuszczalności i z tych przyczyn podlega odrzuceniu.

Zgodnie z art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (tzw. test niezawisłości i bezstronności).

Na podstawie art. 29 § 9 i § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym, wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności powinien czynić zadość

wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki określone w art. 29 § 5 powołanej ustawy o Sądzie Najwyższym oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie. Wniosek niespełniający tych wymagań podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 stycznia 2023 r., III CB 23/22). W postanowieniu z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22, Sąd Najwyższy trafnie zauważył, że skoro w założeniu ustawodawcy ów wniosek ma zmierzać do stwierdzenia niespełnienia przez Sędziego Sądu Najwyższego wymogów (naruszenia standardu) niezawisłości i bezstronności w konkretnej sprawie, należy stwierdzić, iż nie wystarczy przytoczenie okoliczności towarzyszących powołaniu danego sędziego Sądu Najwyższego (w tym ewentualnych wadliwości procedury nominacyjnej) i jego postępowania po powołaniu (w szczególności czynności jurysdykcyjnych, prejurysdykcyjnych, oświadczeń i wypowiedzi w sferze publicznej czy innej działalności publicznej), które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności, ale konieczne jest także wskazanie okoliczności świadczących o tym, że deficyt ten może oddziaływać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Oznacza to, że przedmiotem badania w trybie art. 29 § 5 ustawy jest dochowanie „wymogów” (standardu) niezawisłości i bezstronności w kontekście konkretnej sprawy w tym sensie, iż ewentualne deficyty niezawisłości i bezstronności mogą oddziaływać na wynik tej sprawy. Ścisły związek badania z konkretną sprawą potwierdza to, że powinno ono uwzględniać okoliczności dotyczące uprawnionego oraz charakteru sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22).

Sąd Najwyższy aprobuje stanowisko zawarte w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2023 r., w sprawie o sygn. akt I ZB 44/22, zgodnie z którym przez okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego na tle art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym należy rozumieć nie okoliczności o charakterze generalnym, odwołujące się do systemowych rozwiązań procesu powoływania

sędziów (a zatem w istocie okoliczności dotyczące sposobu ich powołania), lecz indywidualne okoliczności powołania, odnoszące się do konkretnego sędziego objętego wnioskiem o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności. Podobne stanowisko zajął Naczelny Sąd Administracyjny, który w uzasadnieniu postanowienia z dnia 14 lutego 2023 r., I FSK 2040/22 wskazał, że przy ocenie zachowania standardu niezawisłości i bezstronności nie można oprzeć się jedynie na okolicznościach towarzyszących powołaniu sędziego. Tym samym podważenie niezawisłości lub bezstronności sędziego nie może opierać się jedynie na stwierdzeniu, że sędzia został powołany na wniosek KRS ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Konieczne jest powołanie innych okoliczności konkretyzujących, jakie okoliczności towarzyszące powołaniu konkretnego sędziego oraz występujące po jego powołaniu i mające ścisły związek z jego osobą oraz osobą wnioskodawcy mogą wpływać na brak bezstronności i niezawisłości sędziego w danej sprawie.

Szczegółowa analiza wniosku o stwierdzenie braku spełnienia przez sędziego standardów bezstronności i niezawisłości- Sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego uzasadnia twierdzenie, że w odniesieniu do wskazanego w art. 29 § 5 w związku z § 9 ustawy o Sądzie Najwyższym wymogu powołania okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego, opiera się on w istocie nie na indywidualnych okolicznościach powołania Sędziego Pawła Kołodziejskiego na urząd Sędziego Sądu Najwyższego, lecz koncentruje się na występującej zdaniem obrońcy, systemowej nieprawidłowości powoływania sędziów, której obrońca upatruje w ukształtowaniu Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie powołanej wyżej ustawy nowelizującej z 8 dnia grudnia 2017 r. Tego rodzaju abstrakcyjnie sformułowane zarzuty nie mogą odnieść skutku w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 29 § 5 i n. ustawy o Sądzie Najwyższym, gdyż celem tej instytucji nie jest umożliwienie kwestionowania przewidzianego przez ustawodawcę systemu powoływania sędziów (mającego swe źródło w Konstytucji RP), ale ocena indywidualnych okoliczności dotyczących powołania konkretnego sędziego oraz jego zachowania po powołaniu, przy czym ocena ta powinna nastąpić w kontekście

konkretnej sprawy. Tymczasem we wniosku żadne indywidualne okoliczności mające odniesienie do przedmiotowej sprawy nie zostały wskazane.

Niezależnie od powyższego obrońca oskarżonego nie wskazał też konkretnych okoliczności, które wystąpiły po powołaniu Sędziego Pawła Kołodziejskiego do Sądu Najwyższego i które miałyby podważać zaufanie do jego bezstronności i niezawisłości w przedmiotowej sprawie, a mające związek z jego osobą oraz z oskarżonym. Nie stanowią takich okoliczności przywołane we wniosku argumenty, że SSN Paweł Kołodziejski złożył wniosek o wyłączenie wobec siebie w sprawie o sygn. akt V KK 337/21 oraz okoliczności sprawy o sygn. akt I KK 449/22, w której SSN Paweł Kołodziejski nie uwzględnił wniosku obrońcy o wyłączenie SSN Igora Zgolińskiego, ponieważ nie są to okoliczności związane ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości, które mogą oddziaływać na wynik tej konkretnej sprawy.

Obrońca oskarżonego powołuje standard orzeczniczy nakreślony uchwałą składu połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I - 4110-1/20, zatem należy wskazać, że wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20 (OTK ZU 2020, z. A, poz. 61) Trybunał Konstytucyjny uznał niezgodność tej uchwały z szeregiem przepisów Konstytucji RP, Traktatu o Unii Europejskiej oraz Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, co oznacza co najmniej tyle, że utraciła ona moc wiążącą inne składy Sądu Najwyższego. Ponadto, nawet nawiązując do kryteriów wskazanych w powołanej uchwale, należy podkreślić, że obrońca oskarżonego nie przywołał żadnych konkretnych okoliczności, które pozwalałyby na wywiedzenie wniosku o występowaniu obiektywnie uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości wskazanego we wniosku Sędziego. Na uwagę zasługuje fakt, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniano już, że w świetle stanowiska prawnego wyrażonego w uchwale z dnia 23 stycznia 2020 r. nie ma podstaw do przyjęcia, iż sam fakt powołania sędziego sądu powszechnego na wniosek aktualnie funkcjonującej Krajowej Rady Sądownictwa jest okolicznością, która samodzielnie uzasadnia przyjęcie, że postępowanie prowadzone z udziałem takiego sędziego jest dotknięte nieważnością. Konieczne pozostaje przywołanie konkretnych okoliczności odnoszących się do sędziów biorących udział w orzekaniu w sprawie, które wskazują na nieprzestrzeganie przez nich obiektywnie wyznaczanego standardu

sędziego bezstronnego i niezawisłego (tak np.: uchwała SN z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22, OSNP 2022, Nr 10, poz. 95, oraz postanowienie SN z dnia 29 marca 2022 r., I CSK 7016/22; Postanowienie SN z dnia 20 października 2022 r., I CSK 4589/22; z postanowienie SN z dnia 28 kwietnia 2021 r., IV CZ 5/21; Postanowienie SN z dnia 18 listopada 2020 r., IV KK 290/20; Postanowienie SN z dnia 9 czerwca 2020 r., I NWW 43/20). Nie stanowi również takiej okoliczności, polityczna działalność Oskarżonego. Obrońca Oskarżonego nie wykazał w jaki sposób ta aktywność miałyby wpłynąć na rozstrzygnięcie SSN Pawła Kołodziejskiego jako orzekającego w sprawie II KK 87/23, a samo prawo do wypowiedzi i własnych poglądów jest prawem każdego obywatela RP, w tym też sędziego, na którym to spoczywa szczególny obowiązek zachowania bezstronności i niezawisłości od wszelkiego rodzaju prób wpływania na jego orzeczenia.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy uznał, że wniosek nie spełnia wymagań formalnych, określonych w art. 29 § 9 pkt 1 i 2 ustawy o Sądzie Najwyższym, dlatego też stosownie do art. 29 § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[a.ł.]